

Breviarium Chronologicum Veteris Testamenti Rerum Gestarum

Ab Orbe condito Vsque ad Christum natum Synopses complectens.
Xenivm Academicæ Sodalitati Dominorum, B.M.V. Annuntiatae Herbipoli
oblatum

Aetas Regalis : Complectens Synopses Sacræ & Profanæ Historiæ a
Samuelo & Regum Hebræorum initio, usq[ue] ad finem captivitatis
Babylonicæ, & initium Persicæ Monarchiæ

Gartner, Michael

Herbipoli, 1696

Ortus & Occasus Reguorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65112)

liarium, an. m. 3516. Regni Baltha-
 ris 22, desolationis Hierosolymitanæ
 70, & ultimo, Regni Babylonici 183.
 eodemque ultimo, regni *Cyri & Darij*
 23 ante Christum 537.

Regnum & Reges Tyrij.

Antiquissima quidem Tyrus est,
 quam annis 240. ante fundatum
 Salomonis templum conditam fuisse
 affirmat Josephus, imò longè adhuc
 antiquior, si de primo ejus conditu
 computas quærat; Regum tamen
 Tyri memoriam præsertim priorum
 obliteravit vetustas, nec ullius anti-
 quior est, quam *Abibali & Irami* fi-
 lii ejus, qui *Davidis & Salomonis* æta-
 te vixit, & cum ambobus fœdere ami-
 citiæque conjunctus erat, huic etiam
 ad templum ædificandum materiam
 & artifices suppeditavit. Octavus ab
 Iramo regnasse proditus *Ishobalm* sive
 ETHOBALES *Astarta* Sacerdos,
 cujus filiam *lezabelem* in matrimoni-
 um accepit *Achab* Rex Israëlitarum.

E Unde

Undecimus ab eodem Iramo celes-
tur PYGMALION frater Elifæ
Didonis, à qua Carthago condita, quæ
vixit circa tempora Ios Regis Iudæ.
Post *Pygmalionem* Regnum hoc sub-
tum fuit Babyloniis Regibus & er-
sum prima vice à *Nabuchodonosore*, qui
obstinata obsidione in 13. annum pro-
tracta munitissimam hanc urbem tan-
dem expugnavit & magna ex parte
vastavit an. m. 3447. contentum
usque victoriâ, quod sub jugum
urbe potentissimâ, Tyrios & Sidonios
Reges spatio 70. annorum clientibus
vectigales haberet. (usque dum
Chaldæi à *Cyro* affl. & attriti
denique funditus eversâ *Tyro*, Re-
gnum quoq; extinctum est ab *Alexandro*
an. m. 3722. ante Christum 331.

Regnum & Reges Lydiæ

LYDIA à *Lydo* Rege dicta, cui
meminit *Herodotus*: licet alii
dios à *Lud* filio *Sem* dictos esse ve-
rtum suum habuisse scribit *Gordanus*

biennio ante primam Olympiadem, hoc est an. m. 3276. In hujus regni Regibus numerantur præter alios priores ex magna parte ignotos *Argon* *Heraclidarum* primus Rex in *Lydia** qui regnavit circa annum mundi 3276. ante Christum 777. anno regni *Oziæ* 51.* & post multos *Ardisus** *Haliartes** *Meles** *Candaules** *Heraclidarum* ultimus in *Lydia** *Gyges** & *Gygis* pronepos *Crasus* *Lydiæ* Rex ultimus. Sed cum Regni *Lydorum* nec primos reges, nec initia temporis explorata habeamus, plerique inchoant Regum seriem cum *Eusebio* in *Ardiso*, & producunt usque ad *Crasum*, qui à *Cyro* captus obiit an. m. 3510. ante Christum 543, duravit ergò 186.

De *Gygo* Rege *Lydiæ* mentionem facit *Cicero*, anulum habuisse, à ejus diverso usu pendebat, ut si vellet, videret ipse omnes & videretur ab omnibus, sique aliter vellet, & gerendo anulum variaret, ipse videns omnes, notaretur à nemine. Unde proverbio locus est: *GYGIS ANNULUS* & quadrat vel in homines inconstantes, vel etiam

etiam in fortunatos, qui veluti divina
gula, quidquid optant, assequuntur.

De *Craſo* refertur, quod à *Cyro* captus
vinculisq; compedibus & superstru-
entibus cum 14, Lydorum filiis impoſitus
ut vivus cremaretur, *Solonem* ter inger-
endo inſclamaverit, à quo didicerat
miniam ante obitum dici poſſe beatum, &
re cognita *Cyrus* ipſe fortunæ inconſta-
tiam reveritus eum flammis eripſerit, cum
que honorificè deinceps apud ſe retinuerit
quanquam non diu poſthac *Cyri* benevolen-
tiâ frui potuerit; brevi enim maxime
contabuiffe dicitur ob ingentem eum
tem, in quam ex apice honoris decen-
ſit, præſertim etiam quod videre e-
rit, filium ſuum à *Cyro* in patris compo-
interfeſtum, quam necem cum intulerat
mater, ipſa quoque ex muro præcipi-
ſe dederit.

Regni Spartanorum

*Lacedæmoniorum Dynaſtia ſer-
vanda in Peloponeſo.*

Inchoatur hæc Dynaſtia à
Heraclidarum poſteriorum *He-*
lis in Peloponeſum, qui contigit
m. 2961. *Saulis I.* ante *Chriſtum*
Series eorum qui in Peloponeſo

nârunt ex *Euristhenidis* I. *EURISTHENES* frater *Proelis*, à quo linea *Proclidarum*, hi quia fratres gemelli erant, ambo fororibus itidem gemellis *Lathria* & *Anaxandra* filiabus *Thersandri* nups-
runt.

Narrat *Ælianus* lib. 12. de animalibus cap. 31. *Euristhenem* & *Proclum* cum nubere constituisent, Apollinem consuluisse, an cum Græcorum Barbarorumvè affinitate, nuptiis prudenter illigari viderentur, à quo responsum retulerunt, reverterentur tantum, unde venissent, in *Lecedæmoniam*, ubi-
cunq; porro terrarum animal summe fe-
rox & rapax animal, mitissimum gestans oc-
curreret, inde feliciter ac prosperè ducen-
das esse uxores. Huic oraculo obtempe-
rantes cum in *Cleonæorū* regionem venis-
sent, occurrit illis *Lupus* agnum portans,
ex quo oraculum Apollinis intellexerunt
atq; *Thersandri* probi viri filias duxerunt.

II. AGIS regnare incepit anno de-
cimo octavo regni David. * III. EC-
HESTRATUS * IV. LEOBOTES
* V. DORISSUS * VI. AGESI-
LAUS, post quos *LYCURGUS*
Legislator Spartanorum, floruit.
E 3 Fu-

Fuit autem *Lycurgus*, *Eumoni* filius, et
Proclidarum, sive *Euripontidarum* stirps,
 qui cum regnum obtinere posset, maluit
 pro tutore procurare Rempublicam. Frater
Polidochus mortuo, qui post *Eunonum* *La-*
cedæmone regnabat, Regnum *Lycorgi*
 omnium votis offerebatur, quod ille ge-
 tantisper, dum fratris sui uxorem gravidam
 ignoravit, deinceps enim Regnum ad con-
 ceptum factum, siquidem masculus esse
 pertinere affirmavit, se autem totoris loco
 Regnum administraturum. Virtutem no-
 tam suam & integritatē patefecit, cum pro-
 videret, quæ Regina malebat, non
 quàm Regis mater, ei significasset, libe-
 tum abolituram, si is eam vellet con-
 ducere; Id consilij probare se finxit, et
 ait tamen ne factum medicamentis ab-
 ret, ne sibi illa noceret; sibi curæ fore,
 in lucem editus è medio tolleretur. Co-
 ravit autem, ut parienti adessent fideles
 cedes, qui natum infantem illicò ad se de-
 rent. Ergo cœnante illo cum Principibus
 cum allatus esset infantulus, eum *Lycorgi*
 acceptum in regio solio collocavit, et
 adstantibus natum illis esse Regem, et
Charilaum vocavit; cumq; regnum de-
 bus 8. administrasset, ut affectati Princi-
 ptis invidiam apud suos purgaret, per-
 profectus, variorum populorum usum

nam legum, ac civilis disciplinæ formam
 reportavit in Patriam. Inprimis agrum
 Spartanum ex æquo partitus est inter om-
 nes; auri atque argenti usum litium ac sce-
 lerum causam funditus sustulit: nummis è
 ferro gravibus inductis; ac ne cuiquam pa-
 randarum opum luxus occasionem daret,
 publice omnes epulari iussit, duroque victu
 consuecere. His legibus rempublicam sta-
 bilire nitebatur. Ortâ inter cives gravi se-
 ditione, dum fugâ eam declinare studet, *Al-
 cander* converso capite fortè respectanti o-
 culum suffodit, quo spectaculo flexis repen-
 tè ad misericordiam animis, auctor facino-
 ris illi ad supplicium deditus, quem *Lycur-
 gus* in domum acceptum ita lenitate & ob-
 sequio sibi devinxit, nemo ut deinceps a-
 micior fuerit. Ad hunc modum publicè
 receptis legibus, ut ijs æviternitatem ad-
 deret, Delphos se ad oraculum proficisci
 velle denunciat, ac Sacramento cives om-
 nes adigit, nihil eos de legibus mutaturos,
 antequam revertisset, sic in Cretam abiens
 usque ad obitum ibidem permansit. Vitam
 sponte inedia finisse *Tertullianus* refert, æ-
 grè ferentem, leges à se latas Lacedæmo-
 nios mutasse, quia & ossa sua moriens in
 mare projici iussit, ne ijs Spartam relatis
 solutos se religione Sacramenti Lacedæ-
 m onij crederent.

VIII. TELECHUS * IX. ALCA-
MENES * X. POLYDORUS.

Huic propter justitiam cum summa
humanitate conjunctam tantum ho-
noris à Lacedæmoniis tributum est
ut quæ publicè obfignari necesse effe-
ret ea *Polydori* imagine à Magistratu sig-
narentur.

XI. EURICTATESI, * XII.
ANAXANDER, hic Messenios ex Pe-
loponeso expulit * XIII. EURIC-
RATES II. * XIV. LEON * XV.
ANAXANDRITES fœdus hie-
ruit cum *Creso* Rege Lydorum, p-
mus etiam ac solus hic ex Spartana
Regibus fuit, qui simul duas habuit
uxores, cum alteram planè invitatus
cere coactus fuisset ab Ephoris, &
quòd prior sterilis haberetur. *

XVI. CLEOMENES bellis & re-
toris insignis sed infelix, quòd à
tandem regno deturbatus seipsum per
insaniam multis vulneribus dilacer-
avit & interfecerit.

Huic magnis copijs Argos oppugnata

se opposuit Telephilla Poëtria scemina generosissima, & deducto sceminarum exercitu, quos illa ut viros armaverat, fortiter ac viriliter cum copijs suis repulit, unde Argivi in memoriam hujus facinoris mensis cuiusque Numenia celebrare consueverunt, ut mulieres virilibus vestimentis & chlamydis, viri autem peplis muliebribus amicerentur.

XVII. LEONIDAS contra Xerxem & Thermopylas fortissimè pugnavit, à quo tamen per prodicionem, & hostium multitudine victus, occubuit, & cadaver ejus cruci affixum fuit.*

Stobzus auctor est Xerxem pectus ejus dissecuisset & cor pilis oblitum invenisse

- XVIII. PISTARCHUS obiit diem suum in ipsis Regni initijs * XIX.
- PLISTOANAX * XX. PAUSANIAS * XXI. AGESIPOLIS * XXII.
- CLEOMBROTUS victus ab EPAMINONDA * XXIII. AGESIPOLIS II. * XXIV. CLEOMENES II. * XXV. AREUS I. multis bellis variante fortunâ gestis, occidit tandem in pugna quadam ad Corinthum. In libris

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bris Machabæorum scribitur cum *Onia* Pontifice societatem junxisse, Epistola autem, quam misit ad *Oniam* priore Machabæor. cap. 12, legitur. Regnavit ergò *Areus* an. m. 3821. ante Christum 232, quo scripta est hæc epistola.

XXVI. ACROTATUS * XXVII. AREUS II. posthumus *Leonida* tutoris anno ætatis 8. morbo absumptus * XXVIII. LEONIDAS II. ab *Agida* regno expulsus, sed *Agidæ* studio revocatus, *Agidem* ex *India* captum strangulat. XXIX. CLEOMBATUS II. * XXX. CLEOMENES III. Hic tyrannidem affectus & agnatis è vivis sublatis, à *Senatûs* auctoritate eversa: patrem instituit, inde *Achæos* bello victus, sed ab *Antigono* victus ad *Thomæum Evergetem* exul profugit, à *Spe* filio *Philopatre* inani restitutus. *Spe* delusus, ne evadere posset, in custodia conclusus est: *Cleomenes* autem è custodia, quâ tenebatur, erupit.

pulumque ad libertatem convocavit, sed irrito successu seditionis comprehensus seipse interemit, cujus exemplum amici ac famuli & filius natu major secuti sunt, reliquos cum mulieribus PTOLOMÆUS sustulit ante 3835. ante Christum 218.

XXXI AGESIPOLIS III. sub hoc exspiravit Spartanum regnum, Spartâ Achæorum reipublicæ insertâ circa an. m. 3839. ante Christum 214. anno imperij Græcorum 97. quam rectius exspirasse dicatur cæso & fugato Cleomene & in Ægypto interfecto.

Lacedæmone Regnantes ex familia Proclidarum.

EX Heraclidis duo semper Reges Spartæ regnarunt, facti ejus rei initio in Eurysibeno & Proclo fratre; hi enim, uti aliàs nunquam in vita, sic neque de Regno concordare potuerunt, cum uterque utpote simul nati & gemelli æquali jure regnandi gaudere sibi videretur. Unde etiam consultum hac de re oraculum, regnare jussit
E 6 ut;

utrumque, quam deinde consuetudine
servavit posteritas. Qui à Proclo desce-
derunt Posterii Proclida primò, postmodum
autem à nepote ejus Eurythione dicti sunt
Eurythionida vel Euryphensida; nam eundem
nepotem Proclis Pausanias appellat Eury-
phontem.

Regnârunt ergò ex Proclidis lineâ
hoc ordine I. PROCLES * II. SOIUS
III. EURYTHION * IV. PRYTA-
NIS * V. EUINOMUS, hic in turbu-
lentissima Reipub. tempora incidit
cente Regum auctoritate, & num-
sibilicentiam sumente populo; & cum
quandam contentionem dirimeret
nij cultro ictus moritur * VI. POLI-
CLES tenuit regnum post patrem
nec multò post diem suum obiit
& à uxore gravida * VII. LYC-
GUS, qui leges deinde dedit
dæmonijs * VIII. CHARILAUS
humus habuit tutorem patrum *
NICANDER * X. THEOPOMPO
De hoc THEOPOMPO scribit
tarchus & Aristoteles eum instituisse
ut Spartæ Ephori crearentur; ob quæ

rem ille oburgatus ab uxore, ceu qui
id ageret ut filijs minorem potestatem
relinqueret. *Relinquam, inquit, sed tu-*
tiorem; ea enim tuta potentia est, qua vi-
ribus suis modum imponit.

Ephori apud Lacedæmonias Magi-
stratus ejusmodi erant, quales apud Ro-
manos Tribuni Plebis à *Theopompo* sic ap-
positi Regibus sunt, ut apud Romanos con-
sulibus tribuni, sicut enim à Consulibus ad
Tribunos provocare quisque poterat sic
Lacedæmonij à Regibus ad *Ephoros*. Et
constat ab *Ephoris* alios Reges ejectos, &
alios interemptos fuisse; erant enim primo
pro ministris Regum, paulatim verò om-
nem in se potentiam transferentes ad tan-
tam licentiam pervenerunt, ut sensim
Magistratum proprium constituerint
nomine *Ephoriam*: sic dicti ἀπὸ τῆς ἐφορᾶς
quod est intueri, quòd ad civitatis salutem
oculos intentos haberent. Instituti ergò
Ephori sub *Theopompo* regnante cum collega
Polidoro.

Post primum bellum Messenium te-
nuit regnum XI. ZEUXIDAMUS*
XII. ANAXIDAMUS,* habuit hic in
regno collegam ANAXANDRUM
& sub hoc Messenij è Peleponeso pulsi
sunt,

sunt. * XIII. ARCHIDAMIS in
 ce regnavit * XIV. AGASICLES
 XV. ARISTON * XVI. DEMO-
 RATUS usus est CLEOMENE co-
 legâ regni, in iis, quæ ad Regni em-
 lumentum vergebant, minimè autem
 in ijs quæ obesse videbantur, unde
 varix discordiæ, etiam ad *Darium His-*
spem exilium ei superanda fuerunt. *
 XVII. LEOTYCHIDES contra *Ab-*
vadas in Thessaliam profectus, cum
 eam facile occupare potuisset, cum
 prælijs omnibus victor existeret, pe-
 cuniâ se corrumpi passus est, unde
 jestatis postulatus Tegeam in
 causâ profugit domo Spartæ ex-
 damentis dejectâ. * XVIII. ARCH-
 DAMIS II. Athenienses vehemen-
 ter afflixit, & Messeniorum reliqua
 fortiter expulit * XIX. AGIS I. e-
 tempore constitutum est ut deo-
 consiliarij regibus adjungeretur. Mo-
 ta egit fortiter & feliciter * XX. A-
 GESLAUS cognomento Magni
 quia excelluit animi magnitudine

conflic
 sed qu
 peret, u
 ad pug
 prince
 Græc
 destit
 permit
 pingere
 morien
 nm vel
 non cor
 laboraff
 de hoc
 brus:
 lum, tu
 (fuit a
 prioris
 Vira
 de no
 inver
 GIS
 Magn
 tipatr
 & acc

confilio, beneficentia & humanitate:
 sed quod bella semper creparet & cu-
 peret, non omnibus gratus fuit. Usque
 ad pugnam Leuctricam per annos 30.
 princeps fuit propemodum totius
 Græciæ potentissimus simul & mo-
 destissimus, ut *Cicero* ait: noluit autem
 permittere ut statueretur sibi, vel de-
 pingeretur corporis sui imago, ita ut
 moriens quoque edixerit, *ne corpus su-
 um vel pingerent, vel effingerent, se enim
 non corporis sed animi sui monumenta e-
 laborasse.* XXI. ARCHIDAMUS III.
 de hoc in apophthegmatis refert Sto-
 bæus: cum vidisset catapultæ jacu-
 lum, tum primùm ex Sicilia advectum
 (fuit autem hoc inventum Dionysij
 prioris, teste Athenæo) exclamasse eum
 VIRI PERIIT VIRTUS? quod ipsum
 de nostrorum quoque tormentorum
 invento videtur dici posse, XXII. A-
 GIS II. pugnavit contra *Alexandrum*
 Magnum, cum *Dario*; & contra *An-
 tipatram* ac Macedonios eâ fortitudine
 & acerbitate prælii, ut cum ab hoste
 cin.

cingeretur, multitudine victus, vuln-
ribus toto corpore exceptis & viribus
licet deficientibus, ultrò tamen hostes
provocaret, & nemine congregari
minus auso, solis missilibus conficetur.
XXII. EURIDAMIDAS frater A-
gis. * XXIV. ARCHIDAMUS metuentis
à Demetrio Poliorcetes qui Athenis re-
ceptis, Spartæ quoque inhiabat, pri-
mus fuit qui contra fatorum responsa
Spartam fossâ & propugnaculis ma-
nivit * XXV. AGIS III. * exinde viri-
se intruserunt Tyranni, & dilacerata
potestas & virtus Lacedæmonia
floruit.

Archontes Athenienses.

Coro Melanti filio gloriosâ mor-
te pro patria occumbente an. m.
2985. qui erat annus Davidis 6. post
quam 17. Reges annis à Cecrope ad Co-
drum 487. Regia potestate moderata
essent, variata est forma gubernandi
& instituti sunt *Archontes* perpetui
sive Principes, vel ut alii vocant, *Pro-*

tores, qui per totam vitam præessent,
 Numerantur illorum 13. scilicet *Meo-*
cion * *Augustus* * *Archippus* * *Terchippus*
Phorbas * *Mezades* * *Drogoneus* *
Pheredus * *Aviphron* * *The-*
spicius * *Alameon*. * Hi gubernan-
 do expleverunt annos 316. ad annum
 usque 3300. qui fuit ante Christum
 753. Inde Protheus popularis iterum
 novam faciem regiminis induit; ven-
 tum est enim ad *Archontes decennales*,
 qui continuis tantum 10. annis præes-
 sent, iterumque principatui expleto
 decennio abdicarent, horum 7. nume-
 rantur ab Eusebio. *Cecrops* * *As-*
tmides * *Elidicus* * *Hippomenes* * *Leo-*
crates * *Abandor* * *Erixias* * anno de-
 nique 3370. *Archontes annui*, iique 9.
 simul, penes quos anni tantum unius
 regimen esset, quo elapso 9. alii substi-
 tuerentur. Forum primus *Rex* erat
Sacrorum videlicet ut apud Romanos
 exactis regibus fieri cœptum est. Al-
 ter *Polemarchus* sive militiae præfe-
 ctus. Tertius *Ephorus*, qui nomen
 anno

anno dabit, primus dictus est Creon
unde res Creone facta dicebatur & de
de cæteris. Sex reliqui *Themofiles*
dicebantur. Paucis post annis, inquit
Torniellus, 6. circiter aut 7. post a
nuos principes constitutos regnum
theniensium omninò defecit; & quas
quam plurima de eo prædicent *Hillo*
rici, plurimùm tamen in forma regni
minis dedecoratum & variâ tyranni
de exercitum ipsâ vicissitudine ex
spiravit.

Regnum & Reges Me dorum.

INterfecto *Sardanapalo* & exciso
Nive tres principes *Affyrj*, Reges
præfecti, dilaceratum regnum diviserunt,
Arbaces, *Phul*, & *Belesus*, *Phul*
sive *Phulbelocho* *Affyrj* regni reges
quias cum rudibus *Ninive*, *Belesus*
so autem *Babyloniâ* fortiente; *Arbaces*
Mediam regionem in *Asia* rexit
& regni prima fundamenta jecit
m. 3236. ante Christum 812. 20. 179

ni Oziz 16. & Jeroboami 31. Primus igitur Medorum Rex ARBACES dignitate, rerum gestarum amplitudine inter *Sardanapali* præfectos clarissimus, quem idè *Sardanapalus* per speciem honoris ex aula sua in Mediam ablegavit cum potestate militiæ, quia turpissimæ vitæ inspectorem habere timuit, quem castigatorem tandem expertus est, conspirantibus cum auctore *Arbaci*, *Phulbelocho* & *Beleso* & luxuriæ ac veneris Metropolim Niniven cum *Sardanapolo* Regum probro evertentibus. Regnavit *Arbaces* annis 18.

II. MAUDANES vel MEDIDIUS regnavit per annos 40. * III. SOSASMUS vel SARSOMENES; hic invalescente potentiâ *Phulbelochi* familiæ, vestigialis factus est Assyrijs, regnavit annis 30.

IV. CARDICEAS, alio nomine ARBIANES regnavit annis 13. * præmittitur à quibusdam parens *Cardicea* ARTECARMIS, sed hic videtur per-

116 *Ætas I V. ab an. m. 1940.*
petuo bello occupatus fuisse, ut in
suo regnum stabiliret, neque unquam
solus regnasse putatur, unde etiam
sebius ejus non meminit* V. DE
CES, alijs DIOCES, sub hoc *Salmo*
nassar inter alios captivos etiam *Teb*
am seniore in Assyriam abduxit. Vo
catur hic idemque DEJOCES etiam
Arphaxad Judith. i. cap. tanta super
bix fuit, ut neque ridere neque excre
re coram se quemquam pateretur; an
n. 3345 sub captivo *Manasse* Rege
Judæ à *Merodacha* sive *Nabuchodon*
soro Assyrio victus, captus & jaculis
transfixus est, cum regnasset annis
54.

Dejocce occiso, non tamen prop
reà Regno Medorum finis allatus est.
Cum enim cæso *Holoferne* anno se
quente plagâ maximâ affectus esset
Merodachus, & tumor cordis ejus sup
pressus, facile fuit Medos resumptis
nimis sua recepisse, & Regnum suum
ad posteros, atque ad *Cyri* tempora
propagasse,

VI. PHRAORTES *Dejocis* successor,
 dictus etiam ASSHERUS & à Diodoro
Abini; Persas vicit an; m; 3345. bel-
 licæ gloriæ affectator, & felici expe-
 ditione contra Persas elatus, Assyrios
 & Ninivitas adortus, ut patri illatam
 injuriam ulcisceretur, cum magna par-
 te exercitus perijt, circa an. m. 3377.*
 regnavit annis 54. * VII. CYAXARES
 l. diversis nominibus hic celebratur;
 alias ARTABONUS, vel ASTHBOROS, ab
 alijs STYBARIS, dicitur *Cyaxares* pri-
 mus, ad distinctionem à *Dario* Medo,
 qui etiam *Cyaxares* dictus. Regnavit 7.
 annis.

Hunc Niniven obsidere properantem,
 Scythæ adorti, inde depulerunt, ejusque &
 vicinorum Asiæ Regnorum imperio potiti
 sunt; idè de armis Spem abijciens, atque
 adolos conversus, *Cyaxares* principes Scy-
 tharum amicitiz atque hospitij jungendi
 pretextu ad convivium invitatos interficit,
 eisque cæcis reliquam multitudinem, non
 magno negotio, debellatam, Asià iterum
 eijcit, & recuperatis iis, quæ amiserat ad
 Niniven regreditur. eamque vi expugnata
 solo adæquat, à quo tempore Assyrium Reg-
 num omnino concidit.

V III.

VIII. ASTYAGES regnare cepit
m. 3459 nabuchodonosoris 31. a
Christum 594. pater fuit *Darij* Me-
quem Xenophon & Josephus *Cy-
rem* quoque appellant, non natura, sed
adoptione. Hunc *Astyagem*, quem
Daniel vocat *Affuerum*, celebrem re-
didit *Cyrus*, ejus ex filia nepos, a quo
etiam victus est, Regnoque exutus an-
m. 3495. *Josedeci* & desolationis 47.
Evitmoredachi 22. cum regnasset an-
nis 38.

Et hic finis fuit Regni Medorum, qui
per annos 257. vel ut alij 259. floruit
quamvis enim memoretur in historijs *Da-
ryum* Medum filium *Astyagis* (adoptivum
scilicet) successisse patri in Regno Me-
dorum, re ipsa tamen rerum potestas post
Cyrum jam erat, qui simul Persis imperabat
& Medis, *Darij* siue *Cyaxari* affinitatis & pa-
trialis amicitie titulo precario id indulge-
te, ut in Media moderaretur; fuit enim
summa *Cyri* conjunctio cum *Darij* armis
rum & armorum, ut qui conjunctis viribus
postmodum Babylone occupata imperium
in Persas transtulerunt

Cyr

D
re
edoc
iste in
unigen
crefcer
vitam
pagin
tation
cendur
dos Pe
am nu
vito int
dati in
humili
prægn
appon
rum fu
tit; H
serati
dum
que
perere
regiur
gerent
perit p
bus fu

Cyr

Cyri ortus, Educatio & exaltatio

Divinae providentiae laudandae singulare nobis argumentum suggerit ortus, educatio & exaltatio Cyri, quae ita se habuisse invenitur. *Afyagi* erat filia *Mandani* unigenita, ex cuius utero vitem oriri & crescere vidit *Afyages* pater per somnium, vitemque totam occupare provinciam propagatione diffusionem. Ariolorum interpretatione portendebat vitis filium ex ea nascendum, qui avum Regno spoliaret & Medos Persarum servituti subiceret. Ergo filiam nuptui dedit *Cambysi*, altitudo consilio, viro inter Persas mediocris fortunae & sedati ingenij, ut proles nasciturus stirpis humilitate deprimeret. Filiam exinde pregnantem accersit, parienti custodes apponit, & natum filium *Harpago* arcanorum suorum participi occidendum committit; *Harpago* autem vel metu vel commiseratione captus regio bubulco exponendum dedit, quod audiens pastoris uxor, quae eodem tempore filium mortuum perpererat, rogavit maritum, sibi ut puerum regium alendum afferret, cui ille mōrem gerens rediit in sylvam, ubi exposuerat, reperit puerum, ac prope eum canem uberibus suis pusionem regium lactantem, & à

fer-

feris avibusque protegentem; sulci-
 ergo eum detulit uxori cane eum
 quente, quem non absque blanditijs
 pit uxor, & mortuo suo filio substituo
 educavit. Post annos 10. cum Cy-
 chore puerorum ludentium Rex effe-
 ctus, & contumaces aliquando occidit
 delata est ad *Astyagem* de puero quere-
 accessit ideo puer, & interrogatus
 id fecisset, cur servus caderet ingenus
 quia, inquit, *Rex eram elatum*. *Blas-*
ratus Astyages constantiam pueri in
 riam habiti aliquando somnij re-
 cognit & que hunc ipsum suum esse
 iratus *Harpagi* filium interficit & patri-
 landum proponit; *Harpagus* autem
 dissimulato, vindictam in aliud tempus
 fert; conservatus tamen est ab *Asty-*
 pos suis, eo quod avo de cade ip-
 beranti Magi responderint, jam som-
 fatis satisfactum esse, quod Regem
 pueros egisset. Gavisus ergo *Asty-*
 Persidem ad parentes *Cyrum* ablega-
 terim *Harpagus* Dux erat & præfektus
 us militiæ *Astyagis*, & manserat huc
 pæ altâ mente reposta injuria, quam
 ciferetur tandem *Cyro* jam ad ultionem
 eum per litteras occultas ad bellum
 ferendum excitat, Medorumque de-
 nem promittit, quos ipse interea

Astys, qui eis jam erat acerbior, alienos reddidit. Quibus litteris excitatus *Cyrus* Persas suos, à Medis spe jucundioris vitæ, abjecto Medorum jugo, abducit, & contra *Astys* educit, qui Persis *Harpagum* in occursum mittit, sed hic in pugna prævaricatus, *Cyro* victoriam dedit. *Astys* nihilominus minas intentans *Cyro*, & ariolis, à quibus supra *Cyri* fortunam deceptus fuerat, altis in crucem, omnem armatæ tatem, quam adversus *Cyrum* ipsemet ducit; sed victus in pugna fugatur, & vivus captus, eique capto adstant *Harpagus* insultavit, filii eadem coenamque feralem exprobrans. *Cyrus* Regno quidem avum suum exiit, sed vivum apud se, & perhumaniter retinuit, quoad ille vixit, quæ causa postea *Craso* Lydorum Regi fuit, ut *Astys* sororis suæ maritum regno restituere volens, *Cyro* bellum, sibi fatale inferret; suo autem avunculo *Cyaxari* filio *Astysis*, alias *Dario* Medo appellato, precario, tum ut pietatem in avum maternum nondum exuisse videretur; tum ut Medorum sibi animos paulatim altius devinciret, Mediam gurgaria, quam bernandam commisit. Cætera de *Cyro* in adultione quinta *Ætas* suppeditabit.

F Reg-

Regnum & Reges Macedonia.

Macedoniæ Regnum fundatum est circa annum *Oxia* Rege Judæ 28. qui fuit annus mundi 3222 à *Carano* quodam Argivo *Pbidonia* fratre, quorum genus ab *Hercule* deductum. Ideò Macedonij Reges & Alexandrini à *Lagida Ptolomas* Macedonia oriundi *Herachidas* sese efferebant. Vir ingenio manuque promptissimus fuit, qui contracta ex omni Peloponneso validâ manu in Macedonia venit, ibiq; Regnum auspiciatus est: vis limitibus, sed amplissimis propulsibus, de quo *Plinius* scribit, ipsos pulos aliquando continuisse, præsertim, quando temporibus *Macedoni Alexandri* in Imperium potentissimum effloruit; ad quem usque narrantur Reges, qui sequuntur.

I. **CARNANUS**, quem *Eusebius* scribit regnare cœpisse sub *Oxia*, occupatâ Edisâ urbe domitis ibid.

Regulis in eorum locum successit, & regiam sedem fixit; urbs autem à Capris, cum quibus imbrem fugitantibus simul irrupit *Carnanus*, nomen *Egarum* sive *Egis* accepit. regnavit annis 28. * II. COENUS regnavit annis 12. * III. TYRIMAS regnavit annis 38. * IV. PERDICCAS regnavit annis 15,

Hic moriturus filio suo locum ostendit, ubi ossa Regum reponeret, prædicens Regnum in familia mansurum, quamdiu ibi condite fuerint posterorum reliquiæ: & creditum est postea ex superstitione, deletam in Alexandro familiam, quod locum sepulturae mutasset.

* V. ARGÆUS regnavit an. 38, primum bellum ab Illyricis illatum foriter repressit * VI. PHILIPPUS I. Regnavit annis 38. * VII. Æropus I. Regnavit annis 26. amisit patrem in prima infantia, idcirco Illyrici rati, nunc Macedonas sine Rege adulto facilius suppressendos, magnâ vi bellum renovant, in quo Macedones Regem infantem in cunis, in acie collocant, magnaque cæde profigatos Illyricos

finibus expellunt. Ab aliis scribitur
 ÆROPS vel ÆUROPOS * VII
 ALCETAS regnavit annis 29. * II
 AMYNTAS I. primus regnavit
 nis 50.

Jussus hic à *Megabazo*, quem *Darius* à
Staspi miserat cum copiis, dare Regi suo te-
 ram & aquam (erat hoc Persis deditio-
 Symbolum) postulatis his ob hostilem me-
 tum annuit, & legatos pro regia dignitate
 splendido convivio excipit, qui cum *divi*
 multa petulantius facerēt, *Alexander* filius
 patre ob ætatis reverentiam cedere pulsi,
 & pro mulieribus (quas barbarorum per-
 missu abductas, ornatiores se reducere
 promiserat) adolescentes habitu matrona-
 li indutos, gladiosque sub veste tegentes
 convivium reduxit, & ad unum omnes
 terfecit.

X. ALEXANDER I. cognomen
 to Dives regnavit an. 43

Plutarchus & Eusebius scribunt in
 Alexandro fuisse summa virtutum omnia
 ornamenta, quibus Regnum suum summo
 modum feliciter gubernavit. Solinus re-
 morat ad eum opibus affluxisse eum, ut *Apollo-*
ni Delphos, & *Iovi* Elidem, utriusque magnas
 aureas statuas miserit. Musicos etiam mu-
 neribus liberalissimè honoravit, quam
 ni

nificentiam *Pindarus* Lyricus præcipuè expertus est.*

XI. **PERDICCAS II.** regnavit annis 78. Variis expeditionibus militari- bus promovit Regni fortunas. Familiarem sibi habuit *Hippocratem* Medicum, qui, cum multum in Macedonia & Thessalia versaretur, filvarum incensione pestem illam Atticam inde pepulisse scribitur.* XII. **ARCHELAUS I.** regnavit annis 24.

Relictus hic à patre *Perdicca* tutor filii è Cleopatra nati, nefariè hunc in puteum præcipitatum necat. *Ædificiis* præcipuè, ac navalis militiæ instrumentis & armis Macedonia instruxit; vias etiam magnis sumptibus sterni curavit; viros litteratos adeò tenerè amavit, ut *Euripedem* Tragicum defunctum non solum contentus fuerit funeris sumptu prosequi, sed & crinem suum tondent, ut publicum mærorem ostenderet.*

XIII. **ORESTES** fratri *Archelao* successor datus, ab *Erope* tutore occisus est. Aliqui scriptorum hic interferunt *Eropum* II. Sed plerique ejus non meminerunt, etsi ortum à *Te-*

F 3

meni-

menidis fateantur. * XIV. ARCE
 LAUS II. regnavit annis 14. Inter
 Æus per errorem à *Cratete* in venen
 ne. * XV. AMYNTAS II. regnavit
 annum. * XVI. PAUSANIAS annis
 regnavit. * XVII. AMYNTAS I.
 regnavit annis 24. bis Regno dejectus
 à *Seuthe*, primò quidem reductus
 Theffalis; post verò in desperationem
 reductus, in exilium ire constituit,
 sed ab uno ex familiaribus revocatus
 opportuno sermone, quo ab *Arce
 lao* audiatur, quòd *Hellogidas* tu
 erat ad *Dionysium* priorem; *Hellogi
 das* *sepulturam imperium esse*, in
 novus inductus castellum quod
 munitissimum occupat, & trans
 spatio accersitis hinc inde auxiliis
 universam Macedoniam recuperat.
 XVIII. ALEXANDER II. filius
Amynæ, regnavit annum unum. *
 PERDICCAS III. filius *Secundæ*
Amynæ annos 5. regnavit, illius
 & Atheniensibus bellis infestus,
 versùs hos in acie occubuit. * XX.

LIPPUS II. Filius tertius *Amynto*
affervatus obses à Thebanis, & ad om-
ne genus virtutum informatus, mul-
tisq; victoriis contra Macedoniæ
hostes fortunatus, occisus est in nuptiis
Cleopæ filix à *Pausania* satellite, an-
no regni 25, illo ipso die, quo inter 12.
Deorum statuas luam quoq; collo-
cari, seque divinæ Majestatis confor-
tem haberi voluit an. m. juxta Salia-
num 3718. ante Christum 335. relin-
quens post se *Alexandrum* cognomen-
to *Magnum*, Imperio Græcorum fu-
turum Atlantem, & Macedoniæ Reg-
num cum magno Imperio copulatu-
rum. Explerunt igitur omnes hi Re-
ges annos circiter 471. scilicet ab an.
25. Regni *Oxi* usq; ad initium Impe-
rii *Alexandri Magni*.

Panionis, qui necem Philippo intulit,
erat ex *Orientalium* genere Nobilis adoles-
cens, quem *Attalus*, mero gravatum, sedâ
illusione prohibuerat. Is cum factus so-
brius illatz sibi injuriæ atrocitatem didi-
cisset, Regem ejus ultorem frustra expetiit,
quod ille *Attali* operâ in suscepto bello
F 4 plu

plurimum indigeret, ejus tamen animam
 studuit muneribus & honoribus mitigare.
Pausanias autem implacabilem iram ferocem
 animo, non injuriæ solum auctorem, sed
 pœnæ quoque irrogandæ negligentem
 civis decrevit. Itaque equis ad urbis po-
 tas dispositis, gladio occulto accinctus
Phalippum à stipatoribus suis semotum, & ma-
 gnificè circumspicientem obruncat, cura
 que ad paratos equos contendit; sed con-
 lapsus, dum resurgere conatur, à Pericle
 multis ictibus confossus est. *In* istius re-
 creditum fuisse hunc percussorem ab *Olym-*
piade immisum repudii ulciscendi cupidus,
 nec ipsum *Alexandrum* ignarum pœnæ
 cædis extitisse, qui fratrem ex noverca in-
 ceptum, Regni æmulum timeret, itaque
saniam ab utroque ad eam cædem impulsum
 fuisse. Fuit autem *Olympias* filia *Nepoleonis*
 Regis *Molossorum*, ex gente *Æacidarum*
 quæ peperit *Alexandrum Magnum* & *Clæ-*
patram.

Regnum & Reges Romanorum

Idem Romæ, ac Regni Romanorum
 diti natalis annus est, ab orbe
 dito 3302. Olympiadis VII. an. *Ab-*
Judæ & *Uria* Israël Reg. 9. *Oly-*
 Pontif. 6. Templi Hierosol. 280. *In-*
 Adultio

perij Assyrio: * 1371. Theglathal:
24. ab lio exciso 432, ante Christum
751.

REX ROMANORUM ROMULUS, natus matre Rhea Sylvia, patre ignoto.

De Patre Romuli, Dionysius, quarto, inquit, post anno, ex quo Rhea Sylvia Vestis Sacerdos consecrata fuerat Iliæ, sacrorum causâ puram aquam in Martis luco petens stuprum in fano, nescio quis intulit. Quidam dicunt unum de prociis ejus fuisse; alij vero ipsum Emulium insidiatum potius, ut morti posset addicere corruptam, quam libidini servientem, corpore armis ad summum terrorem septo, cunctisq; notis faciei, quantum fieri poterat, obscuratis.

Hæc Dionysius, hinc origo fabulæ à Marte conceptos esse Romulum ac Remum! Natus igitur & expositus à Faustulo pastore, inventus & educatus. Puer cepit litteras Gabijs discere, & spem indolis de se eximiæ præbuit. Adultior factus & edoctus à Faustulo
F s   stir-

Roman
Romanic
ab orbe
l. an. Act
eg. 9. O
pl. 280. In
per

stirpem suam, maternam saltem, & iniuriam ab *Amulio* illatam, cum patribus & fratre suo *Remo*, *Amulium* oppugnat, vincit & obruncat, Regnumque *Numitori* restituit, quo auctore *Clonix* deducendæ init consilium, jusque rei socio assumpto *Remo* fundamenta jacit urbis, futuræ orbis & gentium *Dominæ*, & legibus æquis ac mænibus firmat; finitimos bellis infestos, & victos agrorum decessione mulctat, & *Neo-Romæ* limites quæversum dilatat. A vino, & quocumque inebriare poruit, abstinentiæ eò quidem, ut *Egnatium* quendam uxorem, quòd vinum bibisset, intercerat, cæde absolveret. Rigidus fuit ad eò, ut etiam fratri suo æmulatione & contentione ortâ de *Remuræ* & *Pallantii* possessione, quis alterius Dominium haberet, bellum intulerit, & in pugna ictum fatalem inflixerit. demum an. 3338, cum regnasset annis 36, incognitâ morte extinctus fuit.

Cens
conjurati
rannied
æ de Vulc
daver es
cerptum
obruiffi
malum
noninvit
le; qui d
esse, &
tus est.

II. I
creatus
si & O
717. Per
num er
Rempu
nem &
bat le
gressu
facili
vivo
Sakra
suspici
Morte
Mama

C

Censent probabiliter aliqui Patricios
conjurasse in mortem *Romuli*, eò quòd ty-
rannicè regnaret, & in ipsa Curia, quæ in
æde *Vulcani* habebatur, necâsse, & ne ca-
daver compareret, corpus frustatim dis-
cerptum sub togis extulisse, & clam terrâ
obruisse. Credibiliùs fortassè dicunt alij Ro-
malem Divinitatis honorem captantem
noctivum à malo Dæmone abreptum fuis-
se; qui deindè populo eum Deum factum
esse, & *Quirinum* appellari velle, menti-
tus est.

II. NUMA POMPILIUS Rex
creatus an. 3340. sub Regno *Manaf-
sis* & *Osiæ* Olymp. 16. ante Christum
713. Per Legatos à Romanis ad Reg-
num evocatus, unitatem in divisam
Republicam, & simul superstitionem
& malum secum induxit; finge-
bat se *EGERLÆ* per nocturnos con-
gressus familiarem esse, ut mortuus
facilius haberetur pro Deo, cui etiam
vivo cum Deo commercium fuisset.
Sacra instituit, sed malis artibus usus
suspicionem non levem magiæ movit,
Mortuus an. 3382. Regni 43. Regis
Manassis 45. ante Christum 671.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

III. TULLIUS HOSTILIUS

Horatio *Dives* Cognominatus, Romanum ambijt contra *Martium*, Nona è filia nepotem. Hic à *Mecio Sulpio* Dictatore Albano, perfido profugio prælio contra Veientes & Fidenates deceptus, injuriam vindicat Albæ excidio, & rem Romanam victorijs multis amplificat. Mortuus est an. m. 3414. ante Christum 639. Regni sui 32. temporibus *Iofia* & *Helcia*.

IV. ANCUS MARTIUS

Rege Judæ, an. 3415. à Senatu electus est. Filius fuit *Pompilia* filix *Numa*. Latinos ferocientes compressit, *Palatium* vi cepit; Fidenates exagitant Sabinos compescuit, Veientes & Volscos debellavit, & imperium ad mare prolato Ostiam coloniam duxit. Mortuus an. regni 24. an. 3438. ante Christum 615.

V. TARQUINIUS PRISCUS

nomine *Lucumus* dictus, patre natus *Demarato Tarquinio* in Hetruria de nobilissima Heraclidarum profapia, &

defuncto, uti & fratre, qui fuit *Arvus*
 nomine, ipse amplissimorum hæres
 bonorum, Romam fortunarum sua-
 rum sedem delegit, & præstitâ stre-
 nuâ operâ *Anco Martio* meruit eidem
 Senatus Suffragiis succedere an. m.
 3439. Sedecix 4. Bella gessit cum la-
 tinis, Sabinis, Hetruscis, & re ubique
 gesta feliciter splendorum triumphos
 egit, plurimis ædificiis auctâ Româ
 interemptus est an. regni 38, an. m.
 3476. ante Christum 577.

Nec auctores fuerunt ambo filij *Anci*
Marii, quos *Tarquinius* à patre defuncto
 in tutelam accepit, sed adultos facinoris
 alicujus reos in exilium relegavit. Hi au-
 dacissimos duos conjuratorum selegerunt,
 qui habitu pastoritio & falcibus lignatorijs
 instructi meridie Regiam adeunt, ibique
 motus se maledictis incessunt, ob illatam
 injuriam Regis opem implorantes, vocati
 ad Regem, dum inter se contendunt ac lu-
 dibrio habentur, falcibus impetunt Regem,
 relictoq; in vulnere telo, forâs sese eijciunt,
 sed comprehensi, proditis auctoribus, pœnas
 dedere.

VI. **SERVIUS TULLIUS** gener
Tarquinij Prisci, natus à patre *Tullio*
 Cor-

Corniculario, (qui in expugnatione
Corniculi urbis bello cecidit) & ma-
 tre *Ocrissa*, quæ captæ, & *Tarquini*
 Regi, cum esset formâ præstanti,
 prægnans, extra sortem data est, cum
 quæ peperisset, mariti nomen filio de-
 dit, & *Servium* simul appellavit, quod
 eum in servitute peperisset. Propter
 dotes insignes, quarum specimen ad-
 ultâ ætatè dedit, inter Patritios ele-
 ctus, tandem etiam *Tarquini* filium
 conjugem promeruit, ac socero con-
 sulo ipsius familiæ unicum præsidium
 extitit; nam de soceris voluntate (quæ
 malè metuerat, ne *Martij* fratres à
 Populo & Senatu regno admoveren-
 tur) accedentibus & confirmantibus
 suffragiis Patrum, illud in se transtulit
 regionumq; nepotû tutelam suscepit.
 Populum munificentia conciliavit, pe-
 pillos jam puberes affines legit; con-
 tra Hetruscos bellum gessit, & tertio
 vice triumphavit. Instituit censum,
 classes, Centurias, & Tribus. Domestico
 tandem filiæ, & generi sui scelere

ever

everus est. Etenim de *Tarquinijs Superbi* ambitu edoctus, cum hoc illum nomine & privatim objurgasset, & in Senatu accusasset, tacitoque omnium consensu condemnatum, denuò in gratiam recepisset, aliquantò post hostem experitur. *Tarquinius* enim observato eo tempore, quo Plebs ruri occupabatur, cum regijs insignibus & armatus in forum descendit, Senatum per præcones convocat, & ab uxore *Regis* audit; *Servium* autem id prohibiturum, & cum objurgatione vim intentantem, validior ipse primùm per gradus præcipit egit, deinde domum repetentem, per immisos sicarios peremit, & Regnum per vim retinuit an. m. 3520. ante Christum 233.

VII. *TARQUINIUS Superbus* occupato per vim Regno armatis se circumspexit, *Servij* studiosos cædibus varijs sustulit, Leges *Servij* abrogavit, neglecto Senatu se gessit Tyrannum non Regem, utque muniret Tyrannidem, affinitate se junxit cum *Octavio Manio*

Manilio & gente latinorum; cui
 ille vir Princeps erat; Bella in Vol-
 scos, Gabios, Rutilos majore ex parte
 feliciter confecit; verum cum ma-
 ram diuturniorem traheret in *Ardea*
 obsidione, interea **SEXTUS TAR-**
QUINIUS *Superbi* filius, adulterio se
 contaminat cum **LUCRETIA Tar-**
quinij Collatini conjugē: erumpit nefas
 diriore adhuc eventu, unde *Populus*
 cum *Collatino* & *Junio Bruto* conjurant
 de *Tarquinio* Rege & filiis urbe pel-
 lendis. Plebis scitum super ea res con-
 fectum, ad castra mox missum, ut
 exercitus totius urbis iudicium & con-
 sensum sequeretur, quod, annite-
 bus *T. Herminio* & *M. Horatio*, per-
 ctum est. Re innotescēte, *Tarquinus*
 confestim effusus in cursum equis ad
 urbem properat, cumq; portas cla-
 sas reperisset, & armatis referta pro-
 pugnacula, quantocyus castra gemen-
 seseque afflicta, repetit: sed illi
 quoque rebus jam perditis pervenit.
 Itaque urbe exclusus & castris, *Gabios*

ad filium iugit, ex quo facto ab anti-
quis Romanis dictum est REGIFU-
GIUM, quod sexto Kalend: Martias
factum an. 3545. ante Christum 244,
& deinceps celebratum est.

Tarquinius autem jam penitus ex-
acerbatus Veientes & Tarquinienses
ad bellum inflammat, & *Porcenam* ad
obsidionem Romæ adducit, quâ *Mu-
nij Scævola* artibus solutâ, postremò
Octavum Mamilium & Latinos im-
mittit, cum his atrociter pugnatum est
à Romanis, ut occumberet *Mami-
lius*. Rebus ergò desperatis, Curias ad
Aristodemum Tyrannum confugit, ibi-
que velut S. Augustinus scribit, Tuscu-
li tandem, non *Tarquinius Superbus*,
sed abjectus & humiliatus mortuus,
an. exili sui 14, regni 25, vitæ suæ 80.

Abulterium autem à *Tarquinio Lucretia*
illa tum hoc modo erupit. Ad flagitium qui-
dem illa consenserat, sed ingenti compul-
sa metu, cum ille minaretur se interfectam
cum famulo compositurum, ut in flagitio
deprehensi, interfectique viderentur, sed
hæc culpa *Lucretia* neque ultima fuit, ne-
que

que maxima, nam qui crimen perfuræ
Dæmon, ejus etiam tantum intulit dolorem,
ut præ illius impatientia etiam coram
natis & amicis narrato facinore, & ubi
ne illius efflagitatâ, strictum cultrum in
cordia altè demerferit, & lucraq̃tem a
mam in paternis ulnis emiserit. Ualde
rum non est tam atroci facinore, & atro
ciore post illud eventum, concitatum Ro
mam vindictæ furore exarsisse. Et hæc illa
famosa *Lucretia* est, Poëtis decantata, picto
ribusque celebrata.

Et hic finis & terminus Regum Romano
rum est. Convocato ex eo tempore So
natu, Populoque, decretum atque factum
est juramento, Regem post hæc no
nem Romæ creandum esse, neq; à se, nec
à posteris. Ne tamen funditus deleat
regium nomen, decretum est, ut Pontifex
cum Auguribus unum è senioribus eorum
qui sacris præesset, & Rex Sacrorum diceretur.

S. 6. *Institutio Rituum Sacrorum & Profanorum.*

Inunctio Regum Oleo sancto, quo Exodi 30, primò usurpata à
muclè in Saule an. m. 2962. 1. Reg. 10.